

Advies bij het voorontwerp van decreet bovenlokale cultuurwerking

**Lothar Casteleyn, onafhankelijk raadslid
Sectorraad Kunsten en Erfgoed
Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media**

Vlaams Parlement - Commissie CJSM –18 januari 2024

Werkwijze

- ▶ **Behandeling door Sectorraad Kunsten en Erfgoed en Sectorraad Sociaal Cultureel Werk, coördinatie door Algemene raad**
- ▶ **Adviesvraag voorontwerp decreet**
 - **ontvangen op 30 mei 2023**
 - **toelichting door kabinet op 1 juni 2023**
 - **behandeling in gemengde werkgroep op 6 juni en via schriftelijke procedure behandeld door resp. raden**
 - **advies ingediend op 27 juni**

Werkwijze

- ▶ **Behandeling door Sectorraad Kunsten en Erfgoed en Sectorraad Sociaal Cultureel Werk, coördinatie door Algemene raad**
- ▶ **Adviesvraag ontwerp van besluit**
 - ontvangen op 19 december 2023
 - toelichting door kabinet op 8 januari 2024
 - behandeling in gemengde werkgroep op 8 januari en via schriftelijke procedure behandeld door resp. raden
 - advies ingediend op 17 januari

Algemene opmerkingen

- ▶ **Aanpassing decreet 2018 na evaluatie: waardering voor opname elementen die ontbraken, in het bijzonder subsidielijn voor kleinschalige projecten**
- ▶ **Tendens die ook voor andere decreten ingang vindt: afname capaciteit binnen departement en meer uitvoering ‘uitbesteed’**
- ▶ **Herijking van decreten leidt meer en meer tot doorschuiven van nogal wat aspecten naar BVR's en draaiboeken, met risico op rechtsonzekerheid**
 - **Pleidooi om de belangrijkste voorwaarden te verduidelijken in het decreet en de intenties in de memorie van toelichting**

Algemene opmerkingen

- ▶ **Ambitie om op termijn te komen tot een netwerk intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) met een bovenlokale cultuurwerking dat gebiedsdekkend is**
 - **Geen zicht op budgettaire impact en dus nood aan duidelijke prognose**
- ▶ **Geen vermelding van UITPAS, hoewel dit een belangrijk instrument is in het mogelijk maken van vrijetijdsparticipatie door kansengroepen**
 - **Belang verdere afstemming publiek (verankerd in decreet digitale transformatie cultuursector)**

Cultuurparticipatie vs. vrijetijdsparticipatie

- ▶ **Opheffing participatiedecreet**
 - **wegvallen subsidielijn lokale projecten vrijetijdsparticipatie**
 - **opmaak afsprakennota vrijetijdsparticipatie: belang om initiatiefrecht uit sport- en jeugdactoren te behouden**

- ▶ **Inbedding in bovenlokaal cultuurdecreet**
 - **IGS'en bovenlokale cultuurwerking krijgen opdracht om alle relevante lokale actoren te betrekken bij opmaak afsprakennota**
 - **Belang begeleidingsrol publiek in verdere uitbouw bovenlokale netwerken vrijetijdsparticipatie**

Kleine bovenlokale projecten

- ▶ **Grens project vs. reguliere werking is niet altijd duidelijk**
 - maximale duurtijd 1 jaar > pleidooi om dit te verlengen naar 3 jaar is niet gevolgd
- ▶ **Inhoudelijke beoordeling door IGS'en bovenlokale cultuurwerking via eigen afsprakenkader**
 - verschillende rollen bij IGS'en: coach, toeleider en beoordelaar
 - > vraag naar goede begeleiding steunpunt, heldere kaders en deontologie
- ▶ **Financiële beoordeling door DCJM**
 - in BVR geen ontwerpsleutels om hier methodologisch mee om te gaan

Kleine bovenlokale projecten

▶ Belang toegankelijkheid voor iedereen

- kleine projecten verder mogelijk maken voor steden en gemeenten die geen deel uitmaken van een IGS door minimumbedrag voor grote projecten (25.000 Euro) weg te laten

- uitsluitel lokale besturen: geen mogelijkheid kleine projecten voor kleine culturele organisaties (gemeenschapscentra, bibliotheken ...) waarvan gemeente binnen IGS inrichtende macht is

- uitsluitel feitelijke verenigingen: door verstrenging vzw-wetgeving kiezen verenigingen er vaak voor om geen rechtspersoonlijkheid aan te nemen

Grote bovenlokale projecten

- ▶ **Van twee naar één projectronde per jaar**
 - **wegvallen 2de projectronde zorgt dat mogelijkheid tot herkansing in hetzelfde jaar wegvalt**
 - **instrument grote bovenlokale projecten leidde tot interessante projecten rond andere vormen van culturele inzet**
 - **complementaire waarde van instrument tegenover andere cultuurdecreten (cultureel erfgoed, kunsten) voor specifiek type organisaties die transversaal werken**
 - **impact van wegvallen 2de projectronde monitoren en indien nodig bijsturen**

IGS'en

- ▶ **Blijf rekening houden met de regionale realiteit en ambities**
 - minimum 85.000 inwoners
 - > belang flexibiliteit
- ▶ **Maximale jaarlijkse werkingssubsidie van 0,9 Euro per inwoner, met een minimum van 100.000 Euro**
 - > uitzonderingsmaatregel: minimum 60.000 Euro werkingssubsidie
- ▶ **Mogelijkheid tussentijds indienen aanvraagdossier IGS**
 - belang om verder te verduidelijken dat dit geldt voor opstartende IGS'en of IGS'en met sterk wijzigende samenstelling

Steunpunt

- ▶ **Belang afstemming met publiek voor het ondersteunen van participatie en werken met kansengroepen**
- ▶ **Belang goede toeleiding en ondersteuning van de IGS'en bovenlokale cultuurwerking bij de uitvoering van hun regierol**

Cultuurbeleid tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad

- ▶ **Belang voldoende slagkracht cultuurbeleidscoördinatoren**
- aanstelling op A- of B-niveau
- ▶ **Vereisten beschikbare infrastructuur (polyvalente zaal, tentoonstellingsruimte, lokalen cultureel gebruik)**
- verouderde bepalingen die niet meer aansluiten op de werkelijkheid